

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 9CoP/17/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4115202226
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 04. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Ingrid Vallová
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2015:4115202226.1

Uznesenie

Krajský súd v Nitre vo veci starostlivosti o maloletého N. B., nar. XX. XX. XXXX, bytom u matky, v konaní zastúpený Úradom práce sociálnych vecí a rodiny Nitra ako kolíznym opatrovníkom, dieťa rodičov: otec W. B., nar. XX. XX. XXXX, bytom Q. XXX, t. č. bytom I., Y. 1, zastúpený Advokátskou kanceláriou JUDr. CIMRÁK, s. r. o. so sídlom v Nitre, Štefánikova 7 a matka W. B., nar. XX. XX. XXXX, bytom Q. XXX, o návrhu otca na nariadenie predbežného opatrenia, o odvolaní otca proti uzneseniu Okresného súdu Nitra zo dňa 20. februára 2015 č. k. 11P/29/2015-20, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa **p o t v r d z u j e .**

odôvodnenie:

Otec návrhom na nariadenie predbežného opatrenia, doručeným súdu prvého stupňa dňa 30. 01. 2015 (spolu s návrhom na rozvod manželstva a úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu pochádzajúcemu z manželstva) žiadal dočasne upraviť styk s maloletým N. tak, že bude oprávnený sa s maloletým stretávať každý párny víkend kalendárneho roka v nedeľu od 9.00 hodiny do 18.00 hodiny a každý nepárny víkend kalendárneho roka v sobotu od 9.00 hodiny do 18.00 hodiny, v neprítomnosti matky.

Napadnutým uznesením súd prvého stupňa návrh otca na nariadenie predbežného opatrenia zamietol. Po právnej stránke súd svoje rozhodnutie odôvodnil ustanoveniami § 74 ods. 1, § 75 ods. 4, 6, 8, 9 a § 76 ods. 1 OSP. Súd prvého stupňa poukázal na správu Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Nitra zo dňa 17. 02. 2015 z vykonaného pohovoru s matkou dieťaťa, z ktorej vyplýva, že maloletý N. trpí od narodenia chorobou zvanou albinizmus, má vážne zdravotné problémy. Matka uviedla, že nebráni otcovi v kontaktoch so synom, otec má kľúče od ich spoločného domu a hocikedy sa môže so synom stretnúť v ich domácnosti, pričom ona nesúhlasí, aby si otec maloletého N. brával k sebe a je toho názoru, že sa o syna nevie postarať tak, ako to vyžaduje jeho zdravotný stav. Dňa 11. 02. 2015 bol vykonaný pohovor na oddelení ÚPSVaR Nitra s otcom dieťaťa, ktorý uviedol, že matka mu zabraňuje v styku s dieťaťom v tom zmysle, že mu ho nechce dávať, pričom sa so synom môže stretávať iba v matkinej domácnosti. Otec ďalej uviedol, že sa o syna dokáže postarať, veľmi dobre pozná jeho zdravotný stav. Podľa názoru súdu, v danom prípade súd nezistil také závažné skutočnosti, ktoré by odôvodňovali upraviť styk otca s maloletým N. formou predbežného opatrenia. Otec má možnosť stretávať sa s maloletým v ich spoločnom dome, čo potvrdili obaja rodičia. Otec túto možnosť nevyužíva. Vzhľadom k zdravotnému stavu dieťaťa bude potrebné zisťovať v ďalšom konaní mieru zručnosti otca v zabezpečovaní starostlivosti o maloletého N.. Do rozhodnutia vo veci samej v konaní o rozvod manželstva a úpravu práv a povinností rodičov k maloletému dieťaťu na čas po rozvode (sp. zn. 24P/28/2015) môže otec využívať stretnutia s maloletým v rodinnom dome, ktorého je spoluvlastníkom. Pokiaľ otec má obavy, zo strany matky, z možného vymysleného napadnutia, môže si do svojho rodinného domu prizvať ako svedka napríklad niekoho z príbuzných, známych a podobne a takto riešiť zabezpečenie bezproblémového priebehu stretnutia s dieťaťom aspoň v nevyhnutnej miere.

Uznesenie súdu prvého stupňa napadol v zákonnej lehote odvolaním otec, domáhajúc sa ním zmeny napadnutého uznesenia a vyhovenia jeho návrhu na nariadenie predbežného opatrenia. Uviedol, že súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, ako i napadnuté rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia. Matka maloletého mu odmieta dať syna bez akéhokoľvek právneho dôvodu, čím upiera nielen jeho práva, ale aj práva dieťaťa na styk s oboma rodičmi, čo má za následok, že otcovi je znemožnená čo i len krátkodobá prechádzka so synom na čerstvom vzduchu, alebo akákoľvek iná aktivita, ktorá nielenže neohrozuje zdravotný stav maloletého, ale naopak, by mu prospela. Konštatovanie súdu, že v ďalšom konaní, vzhľadom k zdravotnému stavu dieťaťa, bude potrebné zisťovať mieru zručnosti otca v zabezpečovaní starostlivosti o maloletého, nemá oporu v dôkazoch, na základe ktorých súd rozhodol, keďže z nich nevyplýva skutočnosť, že sa zdravotný stav dieťaťa a otcove zručnosti vylučujú. Takýto výklad súdu prvého stupňa je neutržateľný a popiera zmysel inštitútu predbežného opatrenia, ktorým sa majú rýchle a dočasne ochrániť ohrozené práva účastníkov konania. Zamietnutie predbežného opatrenia je vystavené na nesúhlase matky a jej ničím nepodložených tvrdeniach o tom, že by sa otec o syna nevedel postarať. Vzhľadom k tomu, že nesúhlas matky je založený len na zjavne iracionálnom alebo nepreskúmateľnom dôvode, no napriek tomu si ich súd vo svojom rozhodnutí čiastočne osvojil, tento postup súdu je v rozpore so základným právom druhého rodiča na spravodlivý proces podľa článku 36 Listiny základných práv a slobôd a súčasne zásahom nielen do jeho základného práva vychovávať a starať sa o svoje dieťa podľa článku 32 ods. 4 Listiny základných práv a slobôd, ale aj do základného práva dieťaťa na rodičovskú výchovu a starostlivosť. Súd svojim rozhodnutím absolútne poprel práva účastníka konania, ktoré sú uvedené v Zákone o rodine, ale aj v medzinárodných zmluvách, ktorými je Slovenská republika viazaná. V danom prípade pomery maloletého ešte nie sú upravené, a preto právo i povinnosť o maloletého sa starať, vychovávať ho a zabezpečovať jeho potreby majú zásadne obidvaja rodičia. Právo otca starať sa o maloletého je vo svojej kvalite i rozsahu rovnaké ako právo matky, a nie je preto dôvod ho - najmä za situácie, kedy nie je rozhodnuté o pomeroch dieťaťa rozsudkom - obmedzovať spôsobom, ktorý považuje matka za vyhovujúci. Argumentácia matky k nariadeniu predbežného opatrenia, ktorá je obsiahnutá aj v odôvodnení napadnutého uznesenia je absurdná a ničím nepodložená, so snahou o vykreslenie otca ako osoby, ktorá sa o vlastného syna nevie postarať, čo by v prípade nariadenia predbežného opatrenia malo ohroziť zdravie maloletého. Otec maloletého pozná jeho zdravotný stav, pričom okrem starostlivosti o zdravotný stav maloletého sa dôsledne staral o výchovu, výživu a všestranný vývoj dieťaťa. Súd prvého stupňa závažným spôsobom zasiahol do práv otca, pretože z predložených dôkazov je preukázané, že počínaním matky je zabraňované v jeho právach, čím je osvedčená potreba dočasnej úpravy pomerov, ktorá má otcovi zabezpečiť právo na výchovu maloletého a starostlivosť o neho, a maloletému právo na toho z rodičov, z ktorého sféry bolo odňaté. Taktiež z tvrdenia matky maloletého a ani z lekárskeho nálezov predložených súdu nevyplýva žiadna skutočnosť, že by bolo akokoľvek ohrozené zdravie maloletého, ak by maloletý s otcom trávil čas v rozsahu, ktorý je uvedený v návrhu na nariadenie predbežného opatrenia.

Matka v písomnom vyjadrení k odvolaniu otca uviedla, že na otcovi spočívalo dôkazné bremeno preukázania, že právny stav medzi ňou a otcom potrebuje nutnosť nariadenia predbežného opatrenia. Otec však žiadne takéto skutočnosti v návrhu neuviedol, dokonca opomenul zdravotný stav dieťaťa, aby zvýšil pravdepodobnosť jeho úspechu. Je toho názoru, že súd dospel na základe predložených dôkazov a vyjadrení k správne právne záveru. V prípade, ak by skutočnosti uvádzané otcom boli aspoň čiastočne pravdivé, otec by vyvinul maximálne úsilie k tomu, aby s maloletým synom bol. Odo dňa doručenia napadnutého uznesenia otec vôbec neprejavil o maloletého syna záujem, nezavolať skrz jeho stav, neprišiel ho od konca februára až doposiaľ pozrieť. Nemá problém s tým, aby sa otec v jej prítomnosti stretával s maloletým synom aj mimo adresy spoločného bydliska. Toho času však nie je možné vyhovieť požiadavke otca, aby nebola prítomná pri styku s dieťaťom mimo adresy spoločného bydliska, nakoľko zdravotný stav maloletého dieťaťa si vyžaduje jej plnú starostlivosť, ktorú mu musí zabezpečovať počas celého dňa. Život maloletého dieťaťa s jeho zdravotným postihnutím je úplne iný ako život bežných detí, vyžaduje starostlivosť celých 24 hodín, a preto si nevie predstaviť, ako túto starostlivosť chce navrhovateľ ako pracujúca osoba zabezpečiť. Navrhla odvolaciemu súdu odvolanie otca ako nedôvodné zamietnuť.

Kolíznym opatrovník v písomnom vyjadrení k odvolaniu otca uviedol, že vzhľadom k tomu, že počas pohovoru s rodičmi dieťaťa vyplynulo, že otec má možnosť sa s dieťaťom stretávať, hoci v matkinej

domácnosti a za jej prítomnosti, navrhol napadnuté uznesenie potvrdiť a to aj s prihliadnutím na zdravotný stav maloletého dieťaťa.

Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 OSP) preskúmal napadnuté rozhodnutie, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo (§ 212 ods. 2 písm. a/ OSP) bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 OSP) a dospel k záveru, že uznesenie súdu prvého stupňa je potrebné ako vecne správne podľa § 219 ods. 1 OSP potvrdiť.

Podľa § 75 ods. 1 OSP predbežné opatrenie nariadi súd na návrh. Návrh nie je potrebný, ak ide o predbežné opatrenie na konanie, ktoré môže súd začať i bez návrhu.

Podľa § 75 ods. 7 OSP súd môže vydať rozhodnutie o predbežnom opatrení aj bez vylúčených účastníkov.

Podľa § 102 ods. 1 OSP, ak treba po začatí konania dočasne upraviť pomery účastníkov alebo zabezpečiť dôkaz, pretože je obava, že neskôr ho nebude možné vykonať alebo len s veľkými ťažkosťami, súd na návrh neodkladne nariadi predbežné opatrenie alebo zabezpečí dôkaz. V záujme maloletého dieťaťa môže súd po začatí konania vo veci starostlivosti súdu o maloletých na návrh nariadiť predbežným opatrením účastníkovi, aby do času rozhodnutia vo veci úpravy pomerov maloletého dieťaťa zabezpečoval osobnú starostlivosť o dieťa, ktoré je v čase podania návrhu umiestnené v zariadení na výkon rozhodnutia súdu. Ak súd rozhodne o predbežnom opatrení podľa druhej vety, o návrhu na predbežné opatrenie rozhodne najneskôr do 30 dní od podania návrhu, ustanovenia § 75 až § 77 sa použijú primerane.

Podľa § 219 ods. 1 OSP odvolací súd rozhodnutie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

Podľa § 219 ods. 2 OSP, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

V preskúmvanej veci ide o nariadenie predbežného opatrenia podľa § 102 ods. 1 OSP, t.j. po začatí konania o návrhu otca (navrhovateľa) na rozvod manželstva a úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému N. nar. XX. XX. XXXX, keď v rámci konania o rozvod manželstva bol úpravou súdu prvého stupňa zo dňa 02. 02. 2015 návrh na nariadenie predbežného opatrenia vylúčený na samostatné konanie.

Zmyslom každého predbežného opatrenia je poskytnutie dočasnej ochrany oprávnenému účastníkovi a zabránenie ďalšiemu zhoršovaniu jeho postavenia a to napriek tomu, že súd nemá náležité zistený skutkový stav. Je to procesný inštitút, ktorý umožňuje rýchlo a pružne riešiť takú situáciu, keď je potrebný okamžitý zásah súdu. Aby však súd mohol poskytnúť ochranu nariadením predbežného opatrenia, musí byť aspoň osvedčené, že sú tu právne vzťahy medzi účastníkmi, ktoré vyžadujú dočasnú úpravu, táto dočasná úprava je potrebná, pričom v právnych vzťahoch účastníkov sa ňou nevytvorí nenávratný stav a zároveň neprimeraným spôsobom sa nezasiahne do právnych vzťahov medzi účastníkmi. Naviac, predbežné opatrenie možno nariadiť, len pokiaľ nie sú splnené podmienky pre konečné rozhodnutie, pričom svoje opodstatnenie stráca, len čo súd poskytne porušeným alebo ohrozeným právam definitívnu ochranu. Predbežné opatrenia sa podľa ich obsahu nariaďujú v súlade s ust. § 76 ods. 1 OSP alebo v súlade s iným zákonom, napr. Zákomom o rodine. Dôkazná povinnosť v konaní o nariadenie predbežného opatrenia spočíva výlučne na navrhovateľovi, pričom unesenie dôkazného bremena predpokladá len to, aby navrhovateľ súdu navrhol aspoň dôkazy základného významu pre osvedčenie svojho nároku. V konaniach, ktoré môžu začať aj bez návrhu (§ 81 ods. 1 OSP) a predovšetkým v konaniach týkajúcich sa starostlivosti o maloleté deti, súd na základe vlastných zistení starostlivo uváži, či záver o splnení všetkých zákonných podmienok na nariadenie predbežného opatrenia sa opiera o bezpečné skutkové zistenia. Pri nariaďovaní predbežného opatrenia musí súd vždy vziať

do úvahy to, že takéto opatrenie upravuje pomery len predbežne alebo, že zaisťuje nároky dosiaľ právoplatne nepriznané. Zákon rozlišuje dve skupiny predbežných opatrení: a/ predbežné opatrenia, ktorých účelom je dočasná úprava pomerov účastníkov. Potreba takejto dočasnej úpravy pomerov musí byť pritom naliehavá a dočasná úprava pomerov sa nemôže vzťahovať i na čas minulý, b/ opatrenia, ktoré majú zaisťiť výkon súdneho rozhodnutia, ak je obava, že by tento výkon bol ohrozený. Pri oboch skupinách predbežných opatrení bude potrebné skúmať, či je nárok osvedčený a či je predbežné opatrenie potrebné.

Po prejednaní veci odvolací súd dospel k záveru, že rozhodnutie súdu prvého stupňa je vecne správne. Súd prvého stupňa správne zistil skutkový stav, vec správne právne posúdil a svoje rozhodnutia i náležite odôvodnil. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, preto s poukazom na ustanovenie § 219 ods. 2 OSP na tieto dôvody ďalej iba odkazuje.

Na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia odvolací súd zvyrazňuje, že po oboznámení sa s obsahom spisu, rovnako ako súd prvého stupňa, dospel k záveru, že za daného stavu otec ako navrhovateľ predbežného opatrenia neosvedčil potrebu dočasnej úpravy pomerov k maloletému N. B., nar. XX. XX. XXXX. Súd prvého stupňa, na základe doručenej správy Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Nitra (č. I. 18 spisu) o vykonanom pohovore s oboma rodičmi maloletého N., dospel k správne mu záveru, keď ustálil, že v danej veci nezistil také závažné skutočnosti, ktoré by odôvodňovali upraviť styk otca s maloletým N. vo forme predbežného opatrenia. Odvolací súd pritom poukazuje na to, že poskytnúť účastníkovi ochranu vo forme nariadenia predbežného opatrenia je dôvodné vtedy, ak právne vzťahy medzi účastníkmi vyžadujú okamžitú dočasnú úpravu pomerov. V prejednávanej veci otec maloletého N. nepreukázal, že do existujúceho stavu je potrebný zásah zo strany súdu vo forme nariadenia predbežného opatrenia, keď z obsahu spisu je zrejmé, že otec má možnosť realizovať styk s maloletým N., a to v rodinnom dome, ktorý je v jeho spoluvlastníctve, resp. za prítomnosti matky dieťaťa i v inom priestore. Skutočnosť, že takéto forma styku je zo subjektívneho pohľadu otca pre neho nevyhovujúca, neposkytuje podklad pre ustálenie záveru o nutnosti operatívnej úpravy pomerov vo forme predbežného opatrenia. Súd prvého stupňa o návrhu otca na nariadenie predbežného opatrenia nerozhodoval na základe nesúhlasu matky s takouto úpravou (ako uvádzal otec v podanom odvolaní), ale o zamietnutí návrhu na nariadenie predbežného opatrenia rozhodol z dôvodu, že nevzhladol dôvod na takúto predbežnú úpravu pomerov účastníkov konania. Taktiež nemožno súhlasiť s tvrdením otca v podanom odvolaní, že napadnutým rozhodnutím sú absolútne popreté jeho práva ako rodiča, keď nebolo žiadnym spôsobom preukázané, že zo strany matky je otcovi znemožnené stretávať sa s maloletým synom, naopak, z vyjadrenia matky je zrejmé, že otcovi v styku so synom nemieni brániť, pričom skutočnosť, že žiada styk realizovať za jej prítomnosti, a to predovšetkým s ohľadom na zdravotný stav dieťaťa, sama osebe nie je dôvodná z hľadiska potreby dočasnej úpravy pomerov rodičov. V tejto súvislosti odvolací súd zdôrazňuje, že vzhľadom na okolnosti tohto prípadu, a to vážne zdravotné problémy maloletého N., je potrebné jeho zdravotný stav považovať za primárne kritérium, s ohľadom na ktoré by sa mal realizovať i styk otca so synom, a pokiaľ súd prvého stupňa uviedol, že v ďalšom konaní sa vykonaným dokazovaním posúdi miera zručnosti otca v zabezpečovaní starostlivosti o syna, takéto konštatovanie súdu nepopiera zmysel inštitútu predbežného opatrenia, ale je namieste z hľadiska budúcej úpravy výkonu práv a povinností rodičov a to za situácie, že aktuálny stav neodôvodňuje potrebu dočasnej úpravy pomerov účastníkov, pri súčasnej (a zrejme doposiaľ v plnej miere nevyužitej) možnosti otca realizovať styk so synom. Tvrdenia otca, že pri osobnom kontakte s matkou by s vysokou pravdepodobnosťou došlo ku konfliktným situáciám, sú bez preukázania týchto tvrdení len ničím nepodložené vyjadrenia bez právneho významu. Za danej situácie je preto potrebné ustáliť taký záver, že na predbežnú úpravu pomerov účastníkov konania neboli splnené zákonné podmienky. S poukazom na vyššie uvedené, odvolací súd napadnuté rozhodnutie súdu prvého stupňa ako vecne správne, v zmysle ustanovenia § 219 ods. 1 OSP, potvrdil.

Toto rozhodnutie prijal odvolací senát Krajského súdu v Nitre pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.